

Årsrapport Karmøy RG 2006

Arnt Kvinnesland

Summary. 9 active members of Karmøy Ringing Group ringed a total of 7540 birds during the year. Our 33rd season resulted in 2316 pulli (31 %) and 5224 adults. 93 species were ringed, three new to the ringing list: Goldeneye *Bucephala clangula*, Peregrine Falcon *Falco peregrinus* and Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum*.

The highest pulli numbers ever were reached for six species, on top: Red-backed Shrike Lanius collurio (27) and Black Guillemot Cepphus grylle (16). The White-tailed Eagle Haliaeetus albicilla had a rather troubled breeding season with only 6 pulli ringed. For the 6th year in a row we ringed Stonechat Saxicola torquata and the first brood of Grasshopper Warbler Locustella naevia entered our ringing lists.

Most of the seabirds had a good season despite of a late breeding start due to bad weather conditions and scarce food supplies. Efforts in reducing the feral mink population in the tern colonies in Karmøy continued in 2006 and resulted in a high survival rate for the chicks.

Catches of full-grown birds on autumn migration turned out to give the best season ever for Garden Warbler Sylvia borin and Chiffchaff Phylloscopus collybita. Ten Yellow-browed Warblers Phylloscopus inornatus is the second highest number ever for the group.

A couple of recovery highlights of 2006: A colour ringed Lesser Black-backed Gull Larus fuscus ringed at Karmøy 13.07.04 was telescoped in Madrid 20.03.06. It is our first inland recovery of a gull in Spain. A Goldcrest Regulus regulus ringed near the Ladoga Lake in Russia 17.10.05 was controlled at Karmøy only 19 days later.

Mannskap og prosjekter

Karmøy Ringmerkinggruppe bestod av 9 aktive medlemmer i 2005, med A-lisens: Frank Bergtun, Oskar K. Bjørnstad, Dag Fjeldstad, Arnt Kvinnesland, Einar Selvåg, Jarl A. Skrunes, Frank Steinkjellå, Thom Ole Vedø, Svein Otto Alne og Morten Skår. To hadde B-lisens: Hans Inge Hansen og Dag Brynjelsen. De fleste merkingene ble som vanlig utført i Karmøy, Tysvær og Bokn.

I hekketida ble det i år som i fjor satset ekstra på merking av *terneunger* gjennom det treårige *mink og sjøfuglprosjektet 2005-2007* i samarbeid med naturforvalteren i Karmøy. I forhold til hekkeresultater rapportert fra andre deler av kysten, hadde Karmøys terner en god sesong, selv om hekkestarten ble forsinket pga ugunstig vær og matknapphet.

Havørn-overvåkingen gav dårlig uttelling i forhold til 2005. Arten hadde rett og slett en dårlig hekkesesong. *Fargemerking* av stormåker og gråhegre ble ikke fulgt opp fra fjoråret. Sjøfuglreservatene i Karmøy ble besøkt og et begrenset antall fugler ble merket. *Fuglekassefeltene* i Tysvær og Karmøy ble ikke viet like mye tid som foregående sesonger. På Karmøy gjorde måren igjen reint bord i enkelte felt. Pullus-merking i *Karmøyheiene* fortsatte fra tidligere år, mens innsatsen på vadere og andre arter i *jordbrukslandskapet* ble laber.

Nettfangsten fortsatte etter fast mønster på Blikshavn fram til fangststopp 19.9. Heretter ble det merket igjen noen dager i oktober. Det ble lite nettfangst på Skår, men aktiviteten ble trappet opp på Syre. Mesteparten av voksenfugl-merkingen i Tysvær skjedde på Håland.

Frank Bergtun (t.v.) og Thom Ole Vedø merker havhest og teist på Urter.
Foto: Arnt Kvinnesland

Oppsummering av resultater

Totalt ble det merket 7540 fugler i 2006, en nedgang på nesten fire tusen fra året før. Tre nye arter kom inn på merkelista: kvinand, vandrefalk og busksanger, alle merket som voksne. Av alle merkingene var 2316 unger (31%). Det relativt svake pullus-resultatet skyldes bl.a. at det ikke ble merket måker på Hydro-området og at kassefuglene ikke ble prioritert. Det ble nye årsrekorder for 6 arter under ungemerkingen, flest merket av tornskate med 27 påsatte ringer. Gruppas første kull av gresshoppesanger ble merket på Nord-Karmøy. Vi må tilbake til 1993 for å finne lavere tall for voksenfugl-merkingen. 5224 adulte ble utstyrt med ring. Antall merkearter gikk ned fra 101 i 2005 til 93 i år. Det ble bare én ny årsrekord for voksenmerkingen: gransangeren som kom opp i 64 individer.

Ungemerkingen

Fem på topp blant årets arter merket som unger finner vi: stær (217), toppskarv (181), svartbak (176), makrellterne (163) og rødnebbterne (161). Det er i løpet av de to siste sesongene tatt ut nær 200 mink i de viktigste sjøfugl-områdene i den indre skjærgården i Karmøy. Det er ingen tvil om at dette har hatt positiv effekt. 156 merkinger av makrellterne er ny rekord i kommunen for arten. For rødnebbterna endte vi opp med 161 merkinger, noe som er litt ned fra 2005, men likevel tidenes nest beste resultat for Karmøy. Tallene for ternemerkingene må ses i forhold til resultatene i de tre nabokommunene hvor vi før pleide merke mange unger. I år fant vi ikke en eneste koloni her som produserte avkom. De gode tallene må også forstås i sammenheng med årlig og prioritert merking av terner i Karmøy helt siden 1979.

På bakgrunn av de dystre meldingene i media om matmangel og utdøende sjøfuglbestander langs norskekysten, er merketallene våre oppløftende. To års målbevisst minkjakt har gitt resultater. Livet er likevel ikke problemfritt på våre holmer og skjær, noe du blant annet kan lese mer om i årets sjøfuglrapport:

www.ringmerking.no/krq

Dag Fjedstad ringmerker grågås ved Kårstø. Foto: Arnt Kvinnesland

I Tysvær og Bokn hvor det ikke ble drevet premiært minkjakt, ble det enda et helsvart år for ternene. Til tross for god overvåking og stor leiteaktivitet, ble det ikke påvist en eneste koloni her som fikk unger på vingene. Koloniene på Lindøy og ved Gåsholmane ble oppgitt i år som i fjor. Nord-Rogalands trolig siste par av tjuvjo sør for Kårstø fikk eggene tatt også i år. Storskarvkolonien utenfor minkens normale tilholdssted er fortsatt i vekst og hadde fordelt seg på begge holmene som skarvene tidligere hadde benyttet samlet. Merketallet gikk likevel litt ned fra 2005 pga at dårlig vær hindret oss fra å være til stede på optimal merketid. I nærheten merket vi også 6 unge grågjess.

I forbindelse med sjøfuglprosjektet i Karmøy fikk vi anledning til å merke i alle reservatene på vestsida av øya. Generelt var 2006 et godt produksjonsår også for sjøfuglene her i den ytre skjærgården. Det ble ny årsrekord for teist med 16 unger merket. På Ferkingstadøyane og Urter ble det til sammen merket 156 havhestunger, noe som er den tredje beste årssummen noensinne. I tillegg fikk 30 adulte havhester ring. Toppskarven hadde også en god sesong, med videre ekspansjon i den relativt nye kolonien på Jarstein. Totalt ble 181 unger merket, fordelt på de forskjellige koloniene. Det er høyeste tallet siden 1988 (427). Krykkja var en av få arter som ikke fikk det til i år. Det var ingen koloni på Ferkingstadøyane, og Urter-kolonien gikk i oppløsning uten resultater. Lenge så det lovende ut på Jarstein, hvor 11 av rundt 30 unger ble merket 16.7. I slutten av måneden var kolonien forlatt, og vi frykter at noe gikk galt.

Hettemåkene på Karmøy fordelte seg på to større kolonier, i Bøvatnet og i Tjøsvollsvatnet, med suksess bare på sistnevnte lokalitet hvor 71 unger fikk ring, en god oppgang fra i fjor. Det er verdt å merke seg at vi ikke fikk merket en eneste fiskemåkeunge på lokaliteter som vi på begynnelsen av 80-tallet hadde merketall på 200-300 unger.

*Idyllisk på terneholmen i Kvalavåg. Ett av mange makrellternekull klar for avreise.
Foto: Arnt Kvinnesland*

Av kassehekkende arter ble det merket mest stør (217), fulgt av kjøttmeis (159), blåmeis (136) og løvmeis (75). Kattugla hadde en dårlig vår. 35 unger fikk ring, det laveste antallet på fem år. Ofte som bonus under kassesjekkene, blir det funnet reir og unger av *skogsfugler*. Denne sesongen ble mager. Men det er interessant at det ble merket flere unger av måltrost enn rødvingetrost, noe som nok kan tyde på at måltrosten er inne i en god periode. Ellers ble det kun merket 6 hønsehauk, mot 20 i 2005.

Ungemerking i utvalgte områder av Karmøys *lyngheier* fortsatte fra tidligere år og resulterte bl.a. i ny årsrekord for tornskate og merking av svartstrupe for sjetten år på rad. Andre heifugler viste ikke tegn til å ha en spesielt god sesong. Det ble ikke merket hubro; et par som med sikkerhet fikk opp unger, gikk oss forbi. I *jordbrukslandskapet* utmerker ingen arter seg med høye merketall. De vi brukte flest ringer på var linerle (52), låvesvale (40) og vipe (32). At to kull er vanlig hos sandlo på Karmøy ble bekreftet også i år med siste unge ringmerket så seint som 5.8. Et kull på 6 store unger av tårnfalk fikk ring på flyplass-området.

Første reirfunn av gresshoppesanger på Haugalandet. Kull på 4 merket av Frank Steinkjellå på Nord-Karmøy. Foto: Arnt Kvinnesland

Fangst av voksenfugl

Fem på topp av fugler merket som voksne finner vi i år: løvsanger (799), brunsisik (550), fuglekonge (369), munk (346) og jernspurv (369). De tre nye artene på lista, ble alle merket som voksne: 2 kvinender på reir i Ringebu kommune, en vandrefalk på Nord-Karmøy etter en måneds pleie i fangenskap 13.10 og en busksanger fanget på Blikshavn 1.9.

Høstenes nettfangst foregikk fra juli til oktober, i hovedsak på tre lokaliteter: Blikshavn og Syre i Karmøy og på Håland i Tysvær. Regntida som begynte i slutten av oktober og fortsatte ut året, førte til tidlig sesongavslutning. Det ble en høst uten invasjon, og selv om det var bra med rognebær uteble de store trosteflokkene.

Flere av sangerne kom på den positive sida etter høstens nettfangst. Sivsanger og hagesanger satte ny årsrekorder, mens tornsanger og hagesanger fikk henholdsvis sin andre og tredje beste fangstsesong. 10 gulbrynsangere fikk ring, bare slått av 1988 med 13 individer merket. Møller og løvsanger gikk opp fra 2005, mens munken var fåtalligere. 5 av gruppas i alt 6 merka rosenfinker, er alle fra de siste årene (2003-06).

På den negative sida registrerer vi f.eks. ingen høstmerkinger av flaggspett, trekryper, dompap og korsnebb. Fangsttallene for Blikshavn sammenliknet med tidligere år, viser nedgang for låvesvale for 4. året på rad. Det samme hadde gjerdesmett og rødstrupe. Trepiplerka hadde sin svakeste høst siden 1994. Bøksanger er ikke fanget på lokaliteten siden 2003. Det ble rekordlave tall for meisene med bemerkelsesverdige 12 individer av kjøttmeis i løpet av høstfangsten. Grønnfinken fortsetter å vise en nedadgående trend.

Økt fangstaktivitet på takrørlokaliteten på Syre viste seg å gi god uttelling på mange arter. Gruppas åttende blåstrupe og sjetten vannrikse fikk ring her. Trolig pga rik bladlusforekomst tiltrekkes særlig sangere av sivskogen, noe som gav gode merketall for løvsanger og gransanger. To gresshoppesangere og to myrsangere fikk også ring her. Fangstplassen sørget også for årets eneste merking av vendehals og flertallet av gruppas merkinger av buskskvett, låvesvale, sivsanger og sivspurv.

Gjenfunn og kontroller

Vi mottok i alt 38 *gjenfunnsmeldinger* fra sentralen i 2006, ti flere enn året før. 20 fugler ble tilbakemeldt fra utlandet, 9 fugler ble gjenfunnet innenlands og 9 lokalt (0-30 km). Vi fikk opplysninger fra museet om våre rapporterte norske fremmedkontroller fra mange år tilbake, men ikke gjenfunnskort, så vi venter med en oppsummering av disse.

Gruppas 20 fugler *til utlandet* fordelte seg på følgende land: Finland (1), Polen (1), Danmark (3), Storbritannia (3), Irland (1), Frankrike (2), Nederland (3), Belgia (5) og Portugal (1). Ingen funn utenfor Europa. Detaljer om noen av utenlandsfunnene: En fuglekonge på Blikshavn 16.10.05 var i Storbritannia etter bare 7 dager. En fuglekonge på Syre 17.10.05, var i Danmark etter 10 dager. En grønnsisik merket på Blikshavn 3.5.04 ble kontrollert i Polen 30.3.05. En brunsisik merket på Skår 16.10.05, var i Finland to uker seinere. Gruppas første gjenfunn av tårnfalk kom fra Danmark: En unge merket på flyplassen 20.6.05, ble funnet drept mot vindu i Jylland 5.1.06. Et *innenlandsfunn* som er verdt å merke seg: En stær merket som unge i Tysvær 15.5.05, ble drept mot vindu på Gjøvik allerede 26.7.05. Dette er andre funnet på Østlandet på kort tid, noe som tyder på at en del av ungfuglene drar rett østafjells før det egentlige høsttrekket. Interessant er også en blåmeis merket som unge i Tysvær 29.5.2000 og kontrollert i Moss 12.10.05. En hønsehauk merket på Karmøy 12.6.05, var i Flekkefjord allerede 5.9 der den omkom i en togulykke!

To *utenlandske* ble meldt inn i løpet av året: En svarttrost funnet død på Risdal, Karmøy 26.2.06 var merket i Kent i England 8.11.04. En fuglekonge kontrollert på Blikshavn 17.10.05 var merket i Russland, ved Ladoga-sjøen 19 dager tidligere.

Fargemerking av måker gir stadig nye resultater. Vi kan nevne disse: En gråmåkeunge på Hydro-området, Karmøy 13.7.04, var i Frankrike (Nord) 10.3.05 og i Danmark (Nord-Jylland) 18.8.06. En sildemåke fra samme dag og sted befant seg på en boss plass i Madrid 20.3.06. Dette er vårt første innenlandsfunn av en sildemåke i Spania. En hettemåke avlest i Kopervik, Karmøy 25.3.06 var merket i Mandal 25.2.04 og bl.a. sett ved Trondheim 18.10.05.

Adresse:

Karmøy RG
v/Oskar K. Bjørnstad
Grødheimsveien 18
4280 Skudeneshavn

okb@fugler.net

Tlf. 911 80 252

www.ringmerking.no/krg